

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/14/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820010570
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3820010570.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Tótha a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Michala Antalu, v trestnej veci proti obžalovanému C. R., nar. XX.XX.XXXX v N., okres D., trvale bytom T. O. XXXX/XX, okres D., t. č. vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Ilava, pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom dňa 09. marca 2021 prejednal odvolanie prokurátora proti rozsudku Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 1T/111/2020 zo dňa 11. januára 2021 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr.por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi sp. zn. 1T/111/2020 zo dňa 11. januára 2021, bol obžalovaný C. R. uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., v znení zákona číslo 214/2019 Z. z., na tom skutkovom základe, že

dňa 18.08.2020 v čase o 17.00 hodine fyzicky napadol svoju manželku F. R., nar. XX.XX.XXXX v ich spoločnej domácnosti, v byte na adrese T., O. XXXX/XX, potom ako prišla do ich spoločného bytu a následne jej pod vplyvom alkoholu najprv povedal „chcem aby si do 10 minút zmizla z tohto bytu, to je môj byt, ak nezmizneš tak ťa zabijem“ následne k nej pristúpil, chytil ju za pravú ruku v oblasti nad lakťom, začal ňou trmať, hodil ju na posteľ, potom ju zase zdvihol a povedal „ak z tadeťto neodídeš, tak ťa v momente zabijem,“ čo následne zopakoval ešte niekoľkokrát, čím jej svojím konaním spôsobil modrinu na pravej ruke v oblasti nad pravým lakťom, pričom tieto zranenia si nevyžadovali lekárske ošetrenie.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, § 51 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam k trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v trvaní 3 (tri) roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 51 ods. 2 Trestného zákona mu bol výkon uloženého trestu podmienene odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 3 písm. b) Trestného zákona mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas plynutia skúšobnej doby a podľa § 51 ods. 4 písm. g) Trestného zákona mu bola uložená povinnosť spočívajúca v príkaze podrobiť sa počas plynutia skúšobnej doby v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom, alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku, alebo inému výchovnému programu. Napokon mu okresný súd podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti výroku o treste citovaného rozsudku podal ihneď po jeho vyhlásení odvolanie prokurátor v neprospech obžalovaného C. R.. V písomnom odôvodnení odvolania uviedol, že rozsudok vo vzťahu k výroku o vine obžalovaného považuje za zákonný, avšak nesúhlasí s výrokom o uloženom treste, ktorý vzhľadom na osobu obžalovaného považuje za neprimeraný. Podľa prokurátora v predmetnej trestnej veci neboli splnené podmienky podmienene odloženého výkonu uloženého trestu odňatia slobody

predpokladané v ustanovení § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Poukazoval na to, že obžalovaný bol v minulosti dvakrát právoplatne odsúdený a hoci na obidve odsúdenia sa vzťahuje právna fikcia, že sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený, neznamená to i zánik skutočnosti, že páchatel' spáchal trestné činy. Aj z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že z tejto skutočnosti sa dá vyvodit' príslušný záver, že sa jedná o obžalovaného so sklonsmi páchať trestnú činnosť a má negatívny, resp. ľahostajný vzťah k spoločenským hodnotám. Pokiaľ ide o okolnosti prípadu, prokurátor poukázal najmä na skutočnosť, že spolužitie obvineného s poškodenou bolo dlhodobo narušené predovšetkým pre požívanie alkoholických nápojov obžalovaným. Zo znaleckého posudku vypracovaného v tejto trestnej veci znalcom PhDr. R. vyplýva, že pôvodná osobnosť poškodenej je skôr stenická (odolná), pričom konanie páchatel'a predstavuje zvýšenú náročnosť na zvládacie mechanizmy jej osobnosti, čo má negatívny vplyv na jej afektemotívne prežívanie, vykazuje afektívne rozlady, nálada je depresívna. Posledné udalosti v živote poškodenej (ukončenie práce trhovníčky, úmrtie matky, maladaptívne správanie manžela vplyvom jeho alkoholizmu) predstavujú zvýšené nároky na zvládacie mechanizmy jej osobnosti. Táto zvýšená miera distresu v jej aktuálnom živote má negatívny vplyv na jej afektemotívne prežívanie, vykazuje afektívne rozlady, nálada je depresívna. Poškodená je unavená, vyčerpaná, vykazuje exhausciu zo spôsobu života jej manžela, čo si začala viac uvedomovať po tom, čo skončila s prácou trhovníčky a zostala častejšie bývať v spoločnej domácnosti s manželom (obvineným) než dovtedy. Poškodená sa snaží vyhýbať vzájomnej interakcii s obvineným a to v situáciách, keď je v stavoch alkoholovej ebriety a útočí najmä slovne voči osobe poškodenej a to pravdepodobne aj takým spôsobom, ktorý v nej vyvoláva obavy a strach o vlastné zdravie a život. Aj z toho dôvodu odchádza zo spoločnej domácnosti a čaká kým napríklad zaspí, aby sa mohla vrátiť bez toho, že bude z jeho strany opäť atakovaná. K takýmto situáciám začalo dochádzať podľa poškodenej najmä od marca 2020. Táto aktuálna nepohoda v živote poškodenej je relatívne dobre kompenzovaná sociálnym zázemím, ktoré má poškodená vybudované. Poškodená je sociabilná, družná a najmä sebestačná, čo v značnej miere prispieva k tomu, že nie je odkázaná, či závislá na manželovi, čo zmiernuje negatívne dopady v psychickom prežívaní poškodenej. Poškodená v manželstve už viac rokov žije spôsobom, ktorý sa vyznačuje spoliehaním sa na seba, je osobou, ktorá prevzala zodpovednosť najmä za seba, za rodinu, manžela a to aj po finančnej stránke. Uvedené skôr poukazuje na stenickú / odolnú/ osobnosť poškodenej a to aj napriek tomu, že tohto času sa negatívne udalosti v jej živote viac prejavili na jej psychickom prežívaní. Poškodená bola zo strany obvineného vystavovaná rôznym hrozbám, najmä slovným atakom, ktoré v nej mohli vyvolávať určitú prechodnú nepohodu, v zmysle akútnej stresovej reakcie a to aj preto, že mala strach, že obvinený naplní svoje hrozby. Tieto hrozby v nej vzbudzovali reálnu obavu o vlastné zdravie a život. Poškodená sa vyhýbala obvinenému, nevstupovala s ním do vzájomnej interakcie a to najmä v situáciách, keď vnímala, že je v stave alkoholovej ebriety. Najmä s prihliadnutím na psychickú silu poškodenej a jej osobnosť nedošlo konaním obvineného k naplneniu znakov aj iného trestného činu. Poškodená F. R. v podstate vypovedala, že obžalovaný vo veľkom množstve požíva alkoholické nápoje, čo stupňuje jeho agresivitu. Voči poškodenej sa dlhodobo a opakovane správa agresívne, vulgárne a násilne. Tieto skutočnosti potvrdili aj deti obžalovaného. Na hlavnom pojednávaní síce poškodená uviedla, že pokiaľ obžalovaný nebol pod vplyvom alkoholu bol dobrý človek, avšak vykonaným dokazovaním (výsluchom svedkyne poškodenej, svedka R. ako i svedkyne R.) bolo zistené, že obvinený požíval alkoholické nápoje na dennej báze a dokázal sa opiť aj dvakrát za deň. Závislosť obvineného na alkoholických nápojoch vyplýva aj zo znaleckého posudku a z výsluchu znalca MUDr. K. E., PhD., ktorý aj na hlavnom pojednávaní uviedol, že pokiaľ ide o stupeň závislosti obžalovaného, túto by určil medzi 3. a 4. stupňom vývojového štádia alkoholizmu zo štyroch stupňov.

Vykonaným výsluchom poškodenej na hlavnom pojednávaní, ktorá sa výslovne vzdala svojich práv obzvlášť zraniteľnej obeť bolo zistené, že obžalovaný nemá inú možnosť po prepustení z výkonu väzby než sa vrátiť do spoločného obydlija. Súčasne je problém obvineného so závislosťou zvýraznený aj postihnutím za priestupok, kedy porušil VZN mesta Handlová a konzumoval alkoholické nápoje na verejnosti. Vzhľadom na uvedené objektívne skutočnosti, kedy obžalovaný je osobou závislou na alkohole, čo zjavne ovplyvňuje jeho konanie, pričom jeho postoj k poškodenej pod vplyvom alkoholu je dlhodobo negatívny, nemožno v budúcnosti očakávať zlepšenie jeho správania sa. V predmetnej trestnej veci tak osoba obžalovaného ani povaha trestnej veci neumožňujú učiť relevantný záver, že na dosiahnutie účelu trestu nie je potrebný jeho výkon v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Nie je možné sa tiež stotožniť s konštatovaním súdu, že obžalovaný od posledného odsúdenia v roku 1983 viedol riadny život. Možno konštatovať, že obžalovaný viedol formálne riadny život len od 11.01.2016 kedy sa dopustil priestupku proti verejnému poriadku podľa § 48 zákona č. 372/1990 Zb., ktorý tiež súvisel s protiprávnym konaním obžalovaného pod vplyvom alkoholu. Pojem „formálne" nie je uvedený náhodou, nakoľko ako vyplýva z výsluchov rodinných príslušníkov obžalovaného, tento

sa mal nemorálneho a protiprávneho konania pod vplyvom voči poškodenej dopúšťať aj v období po roku 2016. Vyjadrenia rodinných príslušníkov obžalovaného možno považovať za vierohodné, pričom nie sú spochybiteľné žiadnym z ostatných vykonaných dôkazov. V zmysle ustanovenia § 34 odsek 1 Trestného zákona je hlavným a základným účelom trestu zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že sa mu zabráni v páchaní trestnej činnosti. U obžalovaného C. R. nemožno tento účel dosiahnuť inak, ako uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody, čo je zrejmé zo spôsobu jeho doterajšieho života. Na ochranu jeho najbližších zjavne nepostačuje uloženie podmienečného trestu a je aj v záujme predchádzania páchania trestnej činnosti menovanému uložiť mu trest nepodmienečný. S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby Krajský súd v Trenčíne v zmysle § 321 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu v Prievidzi vo výroku o treste a aby podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku obžalovanému C. R. sám podľa § 189 odsek 2 Trestného zákona, § 36 písmeno 1) Trestného zákona, § 38 odsek 3 Trestného zákona, § 39 odsek 2 písmeno d), odsek 4 Trestného zákona per analogiam uložil nepodmienečný trest odňatia slobody v dolnej polovici mimoriadne zníženej trestnej sadzby so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stredným stupňom stráženia podľa § 48 odsek 2 písmeno a) Trestného zákona.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadril obžalovaný prostredníctvom obhajcu. Odvolanie prokurátora obžalovaný pokladá za nedôvodné. Nenamietá sice tvrdenie prokurátora v odvolaní, že súd môže pri rozhodovaní o druhu a výške trestu prihliadať už aj na zahladené odsúdenie obžalovaného, nepochybne to však nemôže platiť v prípade, ak od predchádzajúceho už dávno zahladeného odsúdenia uplynulo 37 rokov. Dôvodiť len v závislosti od takéhoto odsúdenia záver, že aj po takejto dobe je na mieste hodnotiť obžalovaného ako osobu so sklonmi páchať trestnú činnosť a s ľahostajným vzťahom k spoločenským hodnotám, pokladá za nesprávne, pričom to isté platí aj o jedinom evidovanom postihu pre priestupok z obdobia viac ako 4 roky pred spáchaním zločinu podľa § 189 Tr. zák. Okolnosti spáchania skutku vrátane dopadu na osobu poškodenej, ako aj sklon obžalovaného požívať alkoholické nápoje, sú vo výroku o treste, tak pokiaľ ide o povinnosť podrobiť sa po dobu 3 rokov probačnému dohľadu, ako aj pokiaľ ide o uložené povinnosti (vrátane povinnosti podrobiť sa ochrannému protialkoholickému liečeniu), ako aj uložený zákaz a príkaz, v celom rozsahu premietnuté. To, že obžalovaný vzhľadom na svoj vek a súčasnú komplikovanú situáciu nemá žiadnu reálnu možnosť zabezpečiť si iné bývanie než spoločné s poškodenou (tá k jeho návratu do spoločnej domácnosti nemá nijaké výhrady), nemôže byť dôvodom, pre ktorý by súd mal obžalovanému uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody. S poukazom na uvedené preto navrhol, aby odvolací súd odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu konanom o odvolaní obžalovaného, prokurátor krajskej prokuratúry sa v plnom rozsahu pridržiaval dôvodov podaného odvolania, navrhol tomuto vyhovieť a rozhodnúť tak, ako je uvedené v dôvodoch odvolania.

Obhajca obžalovaného uviedol, že sa pridržiava písomného vyjadreniu k odvolaniu prokurátora a vzhľadom na tam uvedenú argumentáciu navrhol odvolanie prokurátora zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný C. R. uviedol, že sa stotožňuje s návrhom svojho obhajcu. Dodal, že chce vykonať protialkoholické liečenie. So svojou manželkou a deťmi udržiava kontakt.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Krajský súd uvádza, že pokiaľ ide o výrok o vine, súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom, keď po tom, čo prijal na hlavnom pojednávaní vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. o vine, uznal obžalovaného C. R. vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, pretože tento svojím konaním popísaným v skutku naplnil všetky zákonné znaky citovaného trestného činu. Keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku vo vzťahu k výroku o vine, ani v postupe súdu predchádzajúcom tomuto výroku nezistil chyby odvolaním nevytýkané a odôvodňujúce podanie dovolania, preskúmal z podnetu podaného odvolania v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. len výrok o uloženom treste a dospel k záveru, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Preskúmaním výroku o treste z podnetu odvolania prokurátora krajský súd zistil, že okresný súd prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34 ods.1 a 4 Tr.zák. dôležité z hľadiska jeho ukladania. O osobe obžalovaného bolo zistené, že už v minulosti stál dvakrát pred súdom, naposledy v roku 1983 a hľadá sa na neho, akoby súdne trestaný nebol. Taktiež bol 1x riešený v priestupkovom konaní v roku 2016, za požívanie alkoholu na verejnosti. Vo vzťahu k predchádzajúcim odsúdeniam krajský súd uvádza, že možno súhlasiť s názorom prokurátora, že samotná fikcia, že sa na páchatela hľadá akoby nebol odsúdený ešte neznamená, že nespáchal v minulosti trestný čin. Na druhej strane je potrebné uviesť, že predchádzajúce odsúdenia sú staršie 37 rokov, išlo o trestný čin a prečin, ktoré boli úplne iného charakteru ako aktuálne prejednávaneá trestná činnosť, nejednalo sa o násilné delikty a bolo ukladané nápravné opatrenie a krátkodobý podmienený trest odňatia slobody. Aj z uvedeného dôvodu nie je namieste zásadným spôsobom prihliadať na tieto predchádzajúce odsúdenia pri ukladaní trestu v súčasne prejednávanej veci. Pokiaľ ide o konštatovanie súdu prvého stupňa uvedené v odôvodnení rozsudku, že obžalovaný doposiaľ viedol riadny život, s týmto nemožno súhlasiť s poukazom na priestupok spáchaný obžalovaným v roku 2016, no v konečnom dôsledku sa takéto nesprávne konštatovanie prvostupňového súdu ani nepremietlo do výroku o treste v podobe priznania poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr.zák. (čo by nepochybne viedlo k zmene rozsudku odvolacím súdom). Poľahčujúcu okolnosť okresný súd obžalovanému správne priznal jednu podľa § 36 písm. l) Tr.zák., keďže obžalovaný sa k trestnému činu priznal a tento oľutoval. Priťažujúce okolnosti zistené neboli. Pokiaľ ide o okolnosti prípadu a skutočnosť, že spolužitie obžalovaného s poškodenou bolo dlhodobo narušené predovšetkým pre požívanie alkoholických nápojov obžalovaným, na čo poukazuje prokurátor a v tej súvislosti cituje zo znaleckého posudku znalca psychológa, ktorý vyšetril poškodenú, krajský súd uvádza, že niet pochyb o tom, že chovanie obžalovaného pod vplyvom alkoholu voči poškodenej na ňu vplývalo negatívne, kedy podľa záverov znalca bola vystavovaná rôznym hrozbám, najmä slovným atakom, ktoré v nej mohli vyvolať určitú prechodnú nepohodu, v zmysle akútnej stresovej situácie a aj preto, že mala strach, že obžalovaný naplní svoje hrozby. Podľa znalca poškodená konanie obžalovaného však nevníma, resp. nepociťuje ako ťažké príkorie, taktiež u nej nevyvolalo psychické utrpenie (čo by mohlo odôvodňovať aj inú kvalifikáciu - pozn. krajského súdu). Skutočnosť, že obžalovaný nadmerne požíva alkoholické nápoje, vyplýva okrem výpovedí poškodenej a svedkov tiež zo znaleckého posudku znalca z odvetvia psychiatrie a sexuológie, ktorý po vyšetrení obžalovaného v znaleckom posudku okrem iného konštatoval u obžalovaného závislosť od alkoholu a nikotínu, ktorá sa dá vyjadriť ako 4. stupeň (na hlavnom pojednávaní uviedol, že stupeň závislosti obžalovaného by určil medzi 3. a 4. stupňom vývojového štádia alkoholizmu zo štyroch stupňov), ktorá je rozvinutá v rovine psychickej i telesnej. Taktiež konštatoval, že pobyt obžalovaného na slobode nie je z psychiatrického hľadiska nebezpečný pre spoločnosť a navrhol uložiť obžalovanému protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Krajský súd potom starostlivo hodnotiac všetky okolnosti prípadu rozhodujúce pre ukladanie trestu a to spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu páchatela, jeho pomery a možnosti nápravy, ale i generálnu a individuálnu prevenciu, zvažoval, či je na obžalovaného nevyhnutné vplyvať priamym trestom odňatia slobody, tak ako sa toho domáhal prokurátor. Dospel pritom k záveru, že aj trest odňatia slobody trvaní 3 (tri) roky s probačným dohľadom a jeho podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky, spolu s uloženým zákazom požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok počas plynutia skúšobnej doby, povinnosti podrobiť sa počas plynutia skúšobnej doby v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom, alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku, alebo inému výchovnému programu a tiež uložením ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou, je trestom zákonným. Krajský súd uvádza, že z hľadiska účelu trestu a jeho individualizácie, je potrebné prihliadať nielen na represívnu stránku, ale i prevýchovnú. Pritom je zrejmé, že v prejednanom prípade bolo konanie obžalovaného ovplyvnené najmä nadmerným a nekontrolovateľným požívaním alkoholických nápojov. I samotná poškodená uviedla, že pokiaľ obžalovaný nebol pod vplyvom alkoholu bol dobrý človek, pričom krajský súd taktiež vzal do úvahy postoj obžalovaného, ktorý sa k trestnej činnosti doznal a svoje konanie i úprimne oľutoval a prejavil ochotu sa liečiť zo svojej závislosti na alkohole. Nie bez významu je i vyjadrenie poškodenej na hlavnom pojednávaní, že by chcela, aby sa obžalovaný vrátil domov, pričom spolu udržiavajú kontakt i počas výkonu väzby. Krajský súd zohľadnil i skutočnosť, že obžalovaný vykonal niekoľko mesačnú väzbu, kde nemal možnosť požívať alkoholické nápoje, preto ak bude dodržiavať uložené obmedzenia a podrobovať sa nariadenej liečbe, bude podľa názoru i takto uloženým trestom splnený jeho účel. Vzhľadom na uvedené aj krajský súd je názoru, že na obžalovaného nie je nevyhnutné vplyvať priamym výkonom trestu odňatia slobody, ale je možné mu dať šancu uložením trestu odňatia slobody s jeho podmieneným odkladom s probačným dohľadom na dlhšiu skúšobnú dobu, pri súčasnom uložení vyššie uvedeného zákazu a povinnosti a tiež nariadeného

liečenia, kedy počas skúšobnej doby bude mať obžalovaný možnosť preukázať, že naozaj chce v budúcnosti viesť riadny život bez požívania alkoholických nápojov, čo bolo nepochybne primárnym dôvodom spáchania trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené úvahy a závery krajský súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.